21775 - Âşûrâ günü orucunun fazîleti

Soru

Ben, Âşûrâ günü tutulan orucun, geçen senenin günahlarına keffâret olduğunu işittim. Bu doğru mudur?
Âşûrâ günü tutulan oruç, her şeye hatta büyük günahlara bile keffâret olur mu?
Üstelik bugün niçin bu kadar yüceltilmektedir? Bunun sebebi nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Âşûrâ günü orucu, geçen senenin günahlarına keffâret olur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

صِيَامُ يَوْمِ عَرَفَةَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ وَالسَّنَةَ الَّتِي بَعْدَهُ، وَصِيَامُ يَوْمِ عَاشُورَاءَ أَحْتَسِبُ عَلَى اللهِ أَنْ يُكَفِّرَ السَّنَةَ الَّتِي قَبْلَهُ. [رواه مسلم]

"Arefe gününün orucunun,(oruç tutan kimsenin) bir önceki sene ile bir sene sonraki senenin (küçük) günahlarına keffâret olmasını ümit ederim. Âşûrâ gününün orucunun, (oruç tutan kimsenin) bir önceki senenin (küçük) günahlarına keffâret olmasını ümit ederim." (Müslim, hadis no:1162).

Bu bir günlük orucun, bir yılda işlenen küçük günahlara keffâret olması, Allah Teâlâ'nın bize bahşetmiş olduğu fazîlet, O'nun bizim üzerimizdeki lütuf ve ihsanındandır. Allah'a yemîn olsun ki bu, büyük bir lütuftur.

Âşûrâ günü orucunun önemi ve fazîletinden dolayı Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bu günü

araştırırdı.

Nitekim İbn-i Abbas'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَتَحَرَّى صِيَامَ يَوْمٍ فَضَّلَهُ عَلَى غَيْرِهِ إِلَّا هَذَا الْيَوْمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ، وَهَذَا الشَّهْرَ يَعْنِي شَهْرَ رَمَضَانَ. [رواه البخاري]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'i, bugünün yani Âşûrâ günü orucu ile bu ayın yani Ramazan orucunun dışında, üstün tuttuğu başka bir günün orucunun fazîletini ararken görmedim." (Buhârî, hadis no: 1867).

İkincisi:

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Âşûrâ günü oruç tutmasının ve insanları bu günde oruç tutmaya teşvik etmesinin nedenini aşağıdaki hadiste belirtmiştir.

İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

قَدِمَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ فَرَأَى الْيَهُودَ تَصُومُ يَوْمَ عَاشُورَاءَ فَقَالَ: مَا هَذَا؟ قَالُوا: هَذَا يَوْمٌ صَالِحٌ، هَذَا يَوْمٌ نَجَّى اللهُ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ عَدُوِّهِمْ فَصَامَهُ مُوسَى. قَالَ: فَأَنَا أَحَقُّ بِمُوسَى مِنْكُمْ فَصَامَهُ وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ. [رواه البخاري]

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye geldiği (hicret ettiği) zaman yahûdileri Âşûrâ günü oruç tutarlarken gördü.Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara:

- Bugün tuttuğunuz oruç nedir? diye sordu.

Onlar:

- Bugün, Allah'ın, İsrail oğullarını düşmanlarından kurtardığı (Firavun ve kavmini denizde boğduğu) sâlih bir gündür. Bundan dolayı Musa bugün oruç tuttu, dediler.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Biz Musa'ya, sizden daha hak sahibi ve layıkız.

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- bugün oruç tuttu ve bugünde oruç tutmayı (ümmetine) emretti." (Buhârî, hadis no: 1865).

... هَذَا يَوْمٌ صَالِحٌ، هَذَا يَوْمٌ نَجَّى اللهُ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ عَدُوِّهِمْ ...

"... Bugün, Allah'ın, İsrail oğullarını düşmanlarından kurtardığı (Firavun ve kavmini denizde boğduğu) sâlih bir gündür..."

Müslim'in rivâyeti ise şöyledir:

...هَذَا يَوْمٌ عَظِيمٌ، أَنْجَى اللهُ فِيهِ مُوسَى وَقَوْمَهُ وَغَرَّقَ فِرْعَوْنَ وَقَوْمَهُ ...

"... Bugün, Allah'ın, Musa ve kavmini Firavun'dan kurtardığı, Firavun ve kavmini (denizde) boğduğu büyük bir gündür..."

...فَصَامَهُ مُوسَى ...

"Bundan dolayı Musa, bugün oruç tuttu."

Müslim'in rivâyetinde şu fazlalık vardır:

...فَصَامَهُ مُوسَى شُكْرًا فَنَحْنُ نَصُومُهُ ...

"... Musa, Allah'a bir şükrün ifâdesi olarak bugün oruç tuttuğu için, biz de oruç tutuyoruz..."

Buhârî'nin bir rivâyeti ise şöyledir:

...وَنَحْنُ نَصُومُهُ تَعْظِيمًا لَهُ ...

"... Biz de ona bir saygının gereği olarak bugünde oruç tutuyoruz.."

.وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ ...

"... Bugünde oruç tutmayı (ümmetine) emretti."

Yine Buhârî'nin bir rivâyeti şöyledir:

فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِأَصْحَابِهِ أَنْتُمْ أَحَقُّ بِمُوسَى مِنْهُمْ فَصُومُوا.

"Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem- ashâbına şöyle buyurdu:

- Siz, Musa'ya, onlardan daha hak sahibisiniz (lâyıksınız). Bu sebeple (bu günde) oruç tutun."

Üçüncüsü:

Âşûrâ günü orucu ile elde edilen "günahların keffâret olunması"ndan kasıt; küçük günahlardır. Büyük günahlara gelince, bunlar için özel tevbeye gerek vardır.

Nitekim İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Arefe günü orucu, bütün küçük günahları affettirir, sözü; büyük günahların dışındaki bütün günahları affettirir, anlamındadır."

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- devamla şöyle demiştir:

"...Arefe günü orucu, iki senelik günahları affettirir. Âşûrâ günü orucu bir senelik günahları affettirir. İmamın arkasında namaz kılan kimse, imamın, Fâtiha sûresinin sonunda) âmin demesinden sonra âmin derse ve bu âmin demesi, meleklerin âmin demesine denk gelirse, geçmiş günahları bağışlanır. Bütün bu zikredilenlerden her biri, küçük günahların bağışlanması için uygundur. Eğer o kimsenin küçük günahları varsa onları affettirir. Küçük veya büyük günahları yoksa, ona sevaplar yazılır ve onun cennetteki dereceleri yükseltirilir. Eğer o kimsenin büyük günahı veya günahları varsa ve küçük günahları da yoksa, onun büyük günahlarının hafifletilmesini ümit ederiz." (el-Mecmû' Şerhu'l-Muhezzeb, c: 6).

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye de -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Abdestin, namazın, Ramazan, Arefe ve Âşûrâ oruçlarının keffâreti (günahları affettirmesi), sadece küçük günahlara özel bir durumdur." (el-Fetâvâ'l-Kubrâ; c: 5).